

**Intentio animatoris
aneb
Současné výtvarné umění a jeho zprostředkování**

Přednáška pro kurs průvodců, prof. PaedDr. Radek Horáček, Ph.D., 10. 1. 2012
zjednodušená textová osnova k obrazové prezentaci

Téma – Zprostředkování umění jako součást uměleckého provozu

Nejen moderní a současné umění, ale i umění dřívějších epoch dnes není jen pasivně vystaveno v muzeích a galeriích, ale velká pozornost je věnována jeho aktivnímu zprostředkování pro diváky a návštěvníky. Vyvinul se tak samostatný obor, bez něž si už v současnosti nelze umělecké dění představit. Tím oborem je zprostředkování umění (Kunstvermittlung, mediation of art), jemuž je v posledních letech věnována značná pozornost i v českém prostředí. Právě na Masarykově univerzitě se touto problematikou zabývá hned několik pracovišť.

A. Úvod – možnosti a rizika zprostředkování umění

1. Galerijní pedagogika a zprostředkování umění nový studijní obor (navazující magisterské studium) katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty MU, akreditace 2008

2. Tematická otázka č.1 – Vzdělávání – výchova – zábava?

Alfréd Lichtwark: Übungen in der Betrachtung von Kunstwerken, Hamburg 1897
animace na výstavě Dalibora Chatrného Dům umění města Brna 2005

3. Temat. otázka č. 2 – Co zprostředkujeme formou aktivizujícího programu (animace)?

Diet Saylor – výstava v Domě umění města Brna 1994

4. Tematická otázka č. 3 – Jaké dialogy svádí současné umění s historickými hodnotami?

Anish Kapoor: Ascension, San Giorgio, Benátky 2011

Magdalena Jetelová: Domestikace pyramidy, 1992, Muzeum užitého umění Vídeň

Louvre – dostavba vstupu ve tvaru pyramidy – Ieoh Ming Pei, 80. léta 20.stol

Stroj času, Brno 2010, Oldřich Rujbr, Petr Kameník

5. Tematická otázka č. 4 – Je dobrým zprostředkovatelem sám umělec? („Umělec před svým dílem“ – teorie Igora Zhoře)

Vladimír Kokolia – první Brněnská muzejní noc 2005

Wilhelm Scherübl: Sonnenblumen, Dům pánů z Kunštátu, Brno, duben – srpen 2005

Petr Nikl, vernisáž výstavy Druhý dotek, 2005, Dům pánů z Kunštátu

Jan Merta, diskuse na výstavě v Galerii Na bidýlku, kolem 2008

Diskuse umělců na výstavě Použijte mudul KK2!, Dům pánů z Kunštátu 2005

Je dobrým zprostředkovatelem teoretik či historik umění?

Je dobrým zprostředkovatelem galerijní pedagog?

(animátor, lektor, galerijní (muzejní) pedagog, průvodce, cicerone, „šerpa“, „číšník umění“)

6. Tematická otázka č. 5 – Známe rizika interpretace? Umberto Eco: Interpretation and Overinterpretation. University of Cambridge, V.B. 1992 (Interpretácia a nadinterpretácia, Archa, Bratislava 1995)

Intentio auctoris Intentio operis Intentio lectoris

??? *Intentio animatoris* ???

B. Díla ve veřejném prostoru

Marius Kotrba: Svatý Kryštof, Dvojice, Socha spravedlnosti

Čestmír Suška, Jiří David

Jan Kaplický: Koncertní a kongresové centrum A. Dvořáka

Pavel Herynek: Modulátor

Kateřina Šedá: Furt dokola

C. Animace kulturního dědictví

Mies van der Rohe: Vila Tugendhat, Brno, 1928 (běžná prohlídka, lektorské oddělení Muzea města Brna, 2007)

Architektem ve vile Tugendhat, animace pro žáky základní školy, Alice Stuchlíková, doktorandka KVv PdF MU, 2007

D. Vybrané teoretické a metodologické souvislosti galerijní pedagogiky

Interpretace – „specializované vnímání“ (G. Dorfler), „realizování myšlenek autora“ (E. Panofsky), Jacob Burckhardt: Der Cicerone

A. Lichtwark – Übungen in der Kunstbetrachtung von Kunstwerken, 1897, („nazírání“ – vnímání)

Galerijní animace – interpretace výtvarného díla formou praktických etud, návaznost na francouzské hnutí Nové výchovy (GFEN) – zprostředkování informací, aktivizace vnímání, (sebe)reflexe a kreativity prostřednictvím zážitku (GFEN – triáda – zážitek-dialog-interpretace) (Centre G. Pompidou – 1977)

Artefiletika- tvořivost+zkoumání (J. Slavík) (E. W. Eisner: Educating Artistic Vision – Kultivace umělecké představivosti), 1972, DBAE-Oborově založená výtvarná pedagogika Škola výtvarného myšlení (I. Zhoř)

Pedagogika iniciace – duchovní a smyslová výtvarná výchova (J. David)

E. Příklady vyučovacích předmětů, které jsou věnovány problematice zprostředkování umění a galerijních animací

Komunikace s výtvarným dílem I a II, Galerijní animace I a II, katedra Vv Pedagogické fakulty OU v Ostravě (D. Lasotová)

Orbis Pictus, katedra Vv PdF UK v Praze (I. Špírk, M. Fulková)

Galerijní animace, umělecké centrum, katedra Vv, UP v Olomouci (Martin Horáček)

GAKAB - galerijní animace, katedra VV PdF Univerzity Hradec Králové (K. Galajdová)

Galerijní animace, katedra Vv PdF Západočeské univerzity v Plzni (R. Podlipský)

Zprostředkování umění, katedra Vv PdF MU (R. Horáček)

Analýza a interpretace umění I.-II., Fakulta umění a designu UJEP v Ústí n.L. (Z. Sedláček)

Výtvarná interpretace kulturní památky, katedra Vv PdF Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (R. Chodura, Z. Hosman)

Zprostředkování výtvarné tvorby, Katedra výtvarné kultury PdF UJEP v Ústí n.L. (J.Géringová, J.Řezáč)

F. Teoretický modul: Obraz – umělec – křoví – teoretik

Otázka křoví je samostatným (domácím) úkolem pro přednášejícího i účastníky

horacek@ped.muni.cz